

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**MUSEUS I NOUS ESPAIS
EXPOSITIUS**

Coordinació: LORES OTZET, IMMACULADA

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	MUSEUS I NOUS ESPAIS EXPOSITIUS			
Codi	100151			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història de l'Art i Gestió del Patrimoni Artístic	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	3	3	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	LORES OTZET, IMMACULADA			
Departament/s	GEOGRAFIA, HISTÒRIA I HISTÒRIA DE L'ART			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 hores presencials 90 hores de treball autònom			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català Idiomes de lectura: castellà, italià, anglès, francès			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
LORES OTZET, IMMACULADA	imma.lores@udl.cat	6	Dijous, 13-14h Despatx 3.10

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura "MUSEOGRAFIA" -aquest és el nom correcte des del punt de vista acadèmic i des dels estudis, legislació i professionalitat actuals-, és una introducció al món dels museus. Es tractaran els aspectes referits als orígens i història d'aquesta institució, la seva definició i evolució, la legislació, la deontologia professional, els aspectes referits a la conservació (recerca, documentació, difusió), a l'exposició, a la conservació preventiva. Es farà un èmfasi preferent pels museus d'art.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- Conèixer les diferents funcions i tasques del museu
- Conèixer la diversitat d'aspectes que formen part de les diferents institucions museals.
- Aproximar-se a un dels vessants professionalitzadors de la història de l'art: el de la conservació i difusió del patrimoni.
- Desenvolupar una visió crítica dels processos bàsics de la metodologia científica en Història de l'Art.
- Conèixer la deontologia professional.
- Experimentar amb uns primers criteris de difusió del patrimoni

Competències

- Desenvolupar destreses instrumentals aplicades a la Història de l'art.
- Identificar i reconèixer la consciència crítica del patrimoni i la seva valoració en la societat actual.
- Desenvolupar i manejar conceptes bàsics de Museologia i Museografia.
- Desenvolupar i manejar conceptes bàsics sobre documentació, composició de materials i tècniques dels béns artístics mobles i immobles.
- Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Valorar la importància de la diversitat i la multiculturalitat.
- Reconèixer els principis i implicacions de l'ètica professional.
- Adquirir capacitats en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. Introducció.

1.1. El concepte de museu i la seva evolució.

1.2. Legislació sobre museus. Aspectes professionals i deontològics.

1.3. Tipus de museu. Noves funcions del museu. Els museus de societat i els museus de territori.

2. Història del museu: el col·leccionisme i la formació dels grans museus d'Europa i Estats Units. La nova museologia i l'orientació dels museus avui.

3. Els recursos del museu (1): professionals i instal·lacions

3.1. Organigrama del museu. El paper del conservador.

3.2. L'edifici.

- Àrees funcionals i de serveis. Il·luminació. Climatització. Seguretat. Accessos i circulació.
- El projecte arquitectònic. Edificis nous i rehabilitats: problemes i oportunitats.
- Museus i nova arquitectura.

4. Els recursos del museu (2): les col·leccions.

4.1. Formació de les col·leccions: formes d'entrada d'una obra en el museu. Política d'adquisicions. Gestió de préstecs. Exposicions permanent i temporals. La reserva.

4.2. La documentació i la gestió de la informació. Els processos bàsics: registre, inventari, catàleg. Les bases de dades. La investigació en el museu. L'accés a la informació.

4.3. L'exposició. El projecte. El guió. La museografia.

5. El museu com a mediador cultural: activitats i públics.

5.1. Exposicions temporals.

5.2. Museu i educació. L'accessibilitat.

5.3. La promoció del museu. Les noves tecnologies. El museu a la xarxa digital.

Eixos metodològics de l'assignatura

Classes teòriques en què es treballaran els continguts de l'assignatura detallats en el programa.

Seminari: sessions monogràfiques sobre metodologia i eines TIC.

Pràctiques:

- Lectures i exercicis a propòsit d'algunes de les lectures
- Realització d'un treball acadèmic tutoritzat, de cerca, gestió i síntesi de la informació, a realitzar en equip.
- 3 visites a museus a títol individual i realització d'una memòria, a partir d'unes pautes

Tutories: l'estudiant ha de realitzar un mínim de 2 tutories, preparades, que seran avaluades

Exàmens: hi haurà dos exàmens sobre els continguts de l'assignatura.

La part pràctica de l'assignatura:

- Servirà per treballar aspectes metodològics en sessions de workshop, sobre les quals caldrà elaborar exercicis que també seran avaluats.
- Per treballar les competències del treball en equip: s'haurà de participar en un equip per elaborar un treball que serà publicat en obert. Servirà també per a treballar tots els passos de l'elaboració d'un treball acadèmic.

Activitat	HP a l'aula	HP en línia	HNP
Classe magistral (M)	48		40
Seminari (S)	3		20
Pràctiques (P)			

Treball/s (T)	4		30
Tutories (Tut)		2	
Avaluació (Av)	3		
Total	60		90

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Classes teòriques i pràctiques d'aula: dijous i divendres, 11:00 - 13:00 h.

2 exàmens parcials:

- primer: data que es fixarà al campus virtual (cronograma i agenda)
- segon: data oficial del calendari d'exàmens de la Facultat

3 visites individuals a museus, octubre-novembre

Treball acadèmicament dirigit, que es farà en equip, a lliurar el darrer dia de classe. Implicrà com a mínim 2 tutories, que seran avaluades.

Seminari: les dates s'anunciaran oportunament i es publicaran a l'agenda del campus virtual.

Cronograma

Tema 1: setmanes 1- 3

Tema 2: setmanes 4-6

Tema 3: setmanes 7-9

Tema 4: setmanes 10-12

Tema 5: setmanes 13-15

Sistema d'avaluació

AVALUACIÓ CONTÍNUA

Blocs	Tipus de prova	Quantitat	Percentatge
Bloc 1. Programa Part 1	Examen	1	25%
Bloc 2. Programa Part 2	Examen	1	25%
Bloc 3. Visitar Museus	Treball escrit	3	15%

Bloc 4. Escriure una cartel·la d'una obraper a la sala d'un museu	Treball escrit	1	20%
	Tutories	2	5%
Bloc 5. Seminari Taller de Metodologia	Exercici pràctic	1	10%

L'avaluació és contínua. L'avaluació de l'assignatura s'organitza en 5 blocs, dos dels quals es corresponen amb parts del temari. Del 3 al 5 són eminentment pràctic i tenen com a objectiu l'aprenentatge sobre museus i sobre aspectes de metodologia.

Els exàmens **NO SÓN RECUPERABLES**.

FRAU ACADÈMIC O CÒPIA ESPONTÀNIA

En cas de frau acadèmic o còpia espontània, s'aplicarà el que estableix la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i màsters de la UdL.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

L'estudiant o l'estudianta que es vulgui acollir a l'avaluació alternativa haurà de presentar un contracte de treball o justificar, mitjançant un escrit dirigit a la degana, les raons que li impossibiliten fer l'avaluació continua en un termini de cinc (5) dies des del començament del quadrimestre. Per més informació, envieu un correu electrònic a lletres.secretariacentre@udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria Acadèmica de la Facultat de Lletres.

Tipus de prova	Quantitat	Percentatge
Examen	1	100%

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- Alonso Fernández, L. 1993. *Museología: introducción a la teoría y práctica del museo*. Madrid: Istmo (Fundamentos Maior) https://cataleg.udl.cat/record=b1082516~S11*cat
- Hernández Hernández, F. 1994. *Manual de museología*. Madrid: Síntesis (Biblioteconomía y documentación). https://cataleg.udl.cat/record=b1043140~S11*cat
- Iniesta, M. 1994. *Els gabinets del món: antropologia, museus i museologies*. Lleida: Pagès. https://cataleg.udl.cat/record=b1022928~S11*cat
- Jiménez-Blanco, M. D. 2014. *Una historia del museo en nueve conceptos*. Madrid: Cátedra.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

- Alcalde, G.; Boya, J.; Roigé, X. (eds.). 2010. *Museus avui. Els nous museus de societat*. Girona: ICRPC. Llibres, 3. Versión en inglés: <http://www.edu-library.com/ca/show?id=503>
- Alexander, E. P. 1993 (1980). *Museums in motion. An Introduction to the History and Functions of Museums*. Nashville, Tennessee: American Association for State and Local History.
- Alonso Fernández, L. 1999. *Museología y museografía*. Barcelona: Ediciones del Serbal. (Cultura artística, 16). https://cataleg.udl.cat/record=b1120822~S11*cat
- . 2012² (1999). *Nueva museología. Planteamientos y retos para el futuro*. Madrid: Alianza. (Alianza Forma, 168). Edición revisada y actualizada por Isabel García Fernández.
- . 2010² (1999). *Diseño de exposiciones: concepto, instalación y montaje*. Madrid: Alianza. Alianza Forma, 163. https://cataleg.udl.cat/record=b1292747~S11*cat
- Arrieta Urtizberea, I. (ed.). 2006. *Museos, memoria y turismo*. San Sebastián: Universidad del País Vasco. <https://web-argitalpena.adm.ehu.es/listaproductos.asp?IdProducts=UHWEB068627>

- Bolaños, M. (ed.). 2002. *La Memoria del mundo: cien años de museología (1900-2000)*. Gijón: Trea. https://cataleg.udl.cat/record=b1163544~S11*cat
- *Criterios para la elaboración del plan museológico*. 2005. Madrid: Ministerio de Cultura. <http://www.mecd.gob.es/cultura-mecd/areas-cultura/museos/mc/pm/pm/portada.html>
- Cornu, M.; Mallet-Poujol, N. 2001. *Droit, œuvres d'art et musées. La protection et la valorisation des collections*. París: CNRS Éditions.
- Crane, S. A. 2000. *Museums and Memory*. Stanford: Stanford California Press.
- Díaz Balerdi, I. 2008. *La memoria fragmentada. El museo y sus paradojas*. Gijón: Trea.
- García Blanco, Á. 1999. *La exposición, un medio de comunicación*. Madrid: Akal.
- Gob, A.; Drouget, N. 2006 (2003). *La muséologie. Histoire, développements, enjeux actuels*. Paris: Armand Colin.
- Gómez Martínez, J. 2006. *Dos museologías. Las tradiciones anglosajona y mediterránea: diferencias y contactos*. Gijón: Trea.
- Gutiérrez Usillos, A. 2010. *Museología y documentación. Criterios para la definición de un proyecto de documentación en museos*. Gijón: Trea.
- ---. 2012. *Manual práctico de museos*. Gijón: Trea. Manuales de Museística, Patrimonio y Turismo cultural, 1.
- Hernández Hernández, F. 2006. *Planteamientos teóricos de la museología*. Gijón: Trea. (Biblioteconomía y administración cultural, 142).
- Llonch, N.; Santacana, J. 2011. *Claves de la museografía didáctica*. Lleida: editorial Milenio.
- Lord, B.; Lord, G. D. 2005 (1998). *Manual de gestión de museos*. Barcelona: Ariel.
- Lorente, J. P. (dir.); Almazán, D. (coord.). 2009. *Museología crítica y arte contemporáneo*. Zaragoza: Prensas universitarias.
- Macdonald, S. (ed.). 2011 (2006). *A Companion to Museum Studies*. Malden - Oxford: Wiley-Blackwell.
- Rico, J. C. (ed.). 1999. *Los conocimientos técnicos: museos, arquitectura, arte*. Madrid: Sílex.
- ---. 2003. *La difícil supervivencia de los museos*. Gijón: Trea.
- ---. 2006. *Manual práctico de museología, museografía y técnicas expositivas*. Madrid: Sílex.
- Rivière, G. H. 1993. *Museología: curso de museología-textos y testimonios*. Madrid: Akal. https://cataleg.udl.cat/record=b1060389~S11*cat
- Zubiaur Carreño, F. J. 2004. *Curso de museología*. Gijón: Trea.